

elfalazott átjáró mutatkozna. Ennél azonban érdekesebb, hogy a pincehelyiség padlója alatt itt egy falazatot vág-tak át, amelyből két darab (másodlagos felhasználású?) kőfaragvány bukkant elő. Közülük az egyik eredetileg egyértelműen egy középkori mérműves szerkezetből származhat, a másik további vizsgálatot igényel.

A gépi munka figyelemmel kísérésén túl még egy igen fontos megfigyelésre nyílt alkalom. A Ny-i oldalon végig elbontották az itteni, szomszédos Hunyadi János utcai ház kerítésfalát takaró „köpenyfalat”. Láthatóvá vált, hogy a szomszédos kerítésfal D-i szakasza egy nagyméretű teherhárító ívre épült rá. A hevederív alatt viszont egyértelműen egy korábbi épület K-i homlokzati falának egy csonkja, lábazati része tűnt elő. Ez a falazat, amely jellege és struktúrája alapján újkori jegyeket mutat, aligha lehet más, mint annak az általunk korábban keresett középkori „Ny-i istállóépületnek” egy részlete, amelyet a barokk korban újjáépítettek, s amely egészen a 19. sz. közepéig fennállt.

MAGYAR KÁROLY

44. Budapest, I. Palota út–Dísz tér Á, Kk, Tö

2008. április 3–26. között a Palota úton a Lovas út indulásától a Dísz térig kisnyomású gázvezeték fektetése miatt földmunkák folytak. A Lovas úttól a fehérvári kapu vonaláig a munka régészeti szakfelügyelet mellett folyt, melynek során régészeti jelenség nem került elő, az árok betöltését kevés 18. századi kerámiatöredék keltezte. A fehérvári kaputól a Dísz térig a nyomvonal kialakítása megelőző ásatás keretében történt. A feltárás során az amúgy igen keskeny árokban több jelentős, köztük megóvandó régészeti objektum került elő. A Ny-i részen az Árpád-kori városfal újabb, jó állapotban megmaradt szakasza mutatkozott, míg keletebbre a Végh András által 2005-ben megtalált és azonosított zsinagóga folytatását (épebb K-i és kissé roncsolt Ny-i zárófalát, valamint téglapadlóját) sikerült megfogni. A török kort három gödörnek az árokba eső részlete képviselte, valamint a jelentősen bolygatott betöltésből előkerült kerámiaanyag túlnyomó része is erre az időszakra keltezhető.

TÓTH ANIKÓ

45. Budapest, I. Szarvas tér és környéke, Tabán LT, Á, Tö, Kk

A Budai Főgyűjtő Csatorna építéséhez kapcsolódóan a Budapesti Történeti Múzeum megelőző feltárást végzett a területen. A Tabánban 6 aknát jelöltek ki, melyek gyakorlatilag a városrész megszondázását tették lehetővé.

1. sz. fogadóakna/1. szelvény (Apród utca–Ybl Miklós tér–Döbrentei utca csomópontjában): A szelvény felső 1,2–1,5 m mélységében újkori feltöltést találtunk, egy épület pincéjének betöltését tartalmazta. Az épület padlószintje alatt már a régészeti rétegek kezdődtek: a

18. századtól az Árpád-korig húzódó rétegsort találtunk. A szelvény É-i részét egy 18. századi csatorna foglalta el, és vágta a teljes rétegsort. Délebbre egy török kori gödör részlete került felszínre, az altalaj feletti utolsó réteg pedig Árpád-kori volt.

1–2. sz. indítóakna/2. szelvény (Szarvas téri csomópont): A szelvényben a feltárás kezdetekor egy feltöltött 19. századi pincét találtunk, amely szinte a teljes szelvényt elfoglalta. Falai keresztben haladtak a szelvény falaihoz képest, így az ÉK-i és a DNy-i szelvénytársak kívül esett a pince területén. Itt lehetett látni, hogy a pince lemélyítése előtt milyen viszonyok lehettek a környezetében: a DNy-i sarokban magasan, alig 50 cm-rel a jelenlegi felszín alatt megtaláltuk az altalajt, míg az É-i sarokban régészeti rétegek voltak ugyanezen a szinten (egy török kori ház omladéka). A pince falainak elbontása után, a pince padlója alatt a szelvény DNy-i felében csak altalajt találtunk, míg a szelvény ÉK-i felében török kori utat, illetve annak középkori előzményét, egy török kori ház részletét tártuk fel. Az út igen meredeken lejtett K felé. A fenti régészeti jelenségek alatt pedig mindenhol megtaláltuk az altalajt.

2–3. sz. fogadóakna/3. szelvény (Krisztina körút és az Attila út közötti zöld területen, a Szarvas tér közelében): A szelvényben újkori visszatöltést találtunk kb. 1,6 m vastagságban, amibe mindenféle korszak leletanyaga keveredett. Az altalajba igen komoly mértékben belemélyedő objektumokat találtunk, melyek pontos meghatározása a szelvény kis mérete miatt nem volt lehetséges. Ezek az objektumok a földfelszíntől kb. 4 m mélységben értek véget és nagy mennyiségű leletanyagot tartalmaztak. Az egyik legjelentősebb 17. századi nagyméretű török kori gödör(?) alatt kelta gödör részletét tártuk fel. Ezen túl egy nagyméretű újkori gödör vágta a korábbi jelenségeket.

3. sz. indítóakna/4. szelvény (Krisztina körút és az Attila út közötti zöld területen, a Dózsa György térhez illetve az Attila úthoz közelebb): A terület feltárásának kezdetekor a felső 1,5 m-en egy tabáni ház pincéjének törmelékes feltöltését, alatta vízszintesen futó rétegeket találtunk. A szelvény ÉNy-i fala mentén egy újkori fal futott. A vízszintesen futó rétegek között találtunk egy olyan réteget, amely csak magokból állt, több lekövezett szintet és a mélyebben iszapos öntéseket, melyek az Ördög-árokhoz kapcsolhatók. A szelvény aljában, közel 5 m mélyen megtaláltuk az őshumuszt, amibe bemélyedő objektumot nem találtunk. A rétegbontás során kevés leletanyagot tartalmazó rétegeket találtunk, melyek túlnyomó többségében 18. századi leletek is felszínre kerültek. A terület a fentiek alapján a középkorban és török korban az Alhévíz/Tabán városrészen kívül helyezkedett el.

4. sz. indítóakna/5. szelvény (Krisztina körút és az Attila út közötti zöld területen, a Dózsa György térhez illetve a Krisztina körúthoz közelebb): A 4. szelvényhez hasonlóan a felső szintjén újkori ház maradványait találtuk meg, és a szelvény É-i sarkába egy II. világhábo-